

Notat

Dato: 25.08.17

Ruter ønsker tilbakemelding på valg av krav til miljøløsninger

→ Hvilke krav gir de beste miljøløsningene? (Spesifikke spm nederst)

Bakgrunn

Bakgrunnen for notatet er arbeidet med valg av miljøkrav til busstjenester på Romerike.

Hensikt

Ruter ønsker markedets innspill på hva som er gode miljøkrav, som gir en høy andel utslippsfrie busser, og samtidig ivaretar behovet for stabil drift av busstilbudet overfor kundene.

Saksfremstilling

Ruter søker å gjennomføre et anbud med høye miljøambisjoner, innenfor driftsmessig håndterbare rammer. Det synes ikke mulig å kreve utslippsfrie løsninger på store deler av linjene på Romerike i dag, fordi busstypene som er best egnet for komfortabel transport av passasjerer i store deler av regionen, ikke er tilgjengelig på markedet med nullutslippsteknologi.

Ruter setter krav til busstype ved å spesifisere antall dører og minimum antall sitteplasser, i tillegg til bussklasse.

Elbuss og hydrogenbuss (kan også være batterielektrisk med hydrogen rekkevidde-forlenger) produseres i dag som 12m eller 18m bybusser, dvs klasse I lavgulvsbusser, beregnet på kjøring i relativt lav hastighet. For et stort antall bussruter på Romerike er den foretrukne busstypen en ca 15m lang boggibuss i klasse II, med setebelter, flere seter og bedre komfort for kundene, som her ofte sitter vesentlig lenger i bussen enn det som er vanlig for bybusser. Bussprodusentene har i tidligere dialog signalisert at det vil være mulig å levere slike busser med nullutslipp, hvis det er snakk om et visst volum på leveransen.

I ruteområde 1, Nittedal og Lørenskog, er det seks busslinjer** som planlegges kjørt med kapasitet tilsvarende solobuss ca 12m. Noen av dem har økt innsats i rushtid, som gjør at noen busser per linje enkelt kan kjøres elektrisk, uten å etablere hurtigløstasjoner. Øvrige linjer i ruteområde 1 og 3-6 er for lange eller krever busslengder/-klasser som det ikke forventes markedet vil kunne levere de nærmeste årene.

Kontraktene tilrettelegges slik at det kan fases inn utslippsfritt materiell i løpet av kontraktperioden. Men, ettersom det i dette alternativet ikke lempes på begrensningene som gjør at tilgjengelig, utslippsfritt materiell kan brukes, er det begrenset rom for senere innfasing. For å imøtekomme både kortsiktige og langsiktige behov for utslippsfri kjøring, vurderes følgende alternativer. Ruter ønsker tilbakemelding på hvilke av disse som er gjennomførbare og vil gi den beste muligheten for å forberede neste kontrakt, som med stor sannsynlighet vil stille krav om utslippsfri kjøring i hele regionen. Alternativer til krav i anbudet:

Alternativ 0 – Fossilfritt

Fornybar diesel eller biogass. Det gjøres ikke øvrige tilpassinger for å muliggjøre flere utslippsfrie busser (for eksempel endring av bussklasse eller -lengde).

Alternativ 1 – minst 10 elbusser fra oppstart

Krav om minst 10 utslippsfrie busser i ruteområde 1, Nittedal og Lørenskog, fra første dag. Det gjøres ikke øvrige tilpassinger for å muliggjøre flere utslippsfrie busser.

Alternativ 2 – 8 elbusser fra start og 10 stk hydrogenbusser fra 2022

Det stilles krav til fornybar energi og utslippsnivå som beskrevet over (Euro VI-standarden eller bedre). I tillegg stilles følgende krav i ruteområde 1, Nittedal og Lørenskog:

- krav om minst 8 utslippsfrie busser fra første dag. Disse blir da batterielektriske
- krav om 10 hydrogenbusser* i drift innen 2021. Dette blir da hydrogen solobusser som finnes på markedet i dag, men har anslått leveringstid på opptil 2 år
- Det gjøres ikke øvrige tilpassinger for å muliggjøre flere utslippsfrie busser.

Formålet med alternativet er å fase inn flere hydrogenbusser i moderat omfang, og verifisere drift av en nyere generasjon av denne teknologien.

Det er ikke hydrogenbuss i klasse II eller 15m buss tilgjengelig i markedet i dag. Tilbudet av hydrogenbusser er således ikke bedre tilpasset regiontrafikk enn elbusser i dag, selv om de har rekkevidde til å betjene langt flere linjer. Kostnader og driftsrisiko er høyere enn elbusser.

Alternativ 3a - elbuss på alle linjer med 12m, samt 10-20 stk hydrogenbusser* 15m klasse II

Det stilles krav til fornybar energi og utslippsnivå som beskrevet over (Euro VI-standarden eller bedre). I tillegg stilles krav om

- minst 18 utslippsfrie busser i ruteområde 1, Nittedal og Lørenskog, fra første dag. Det gjøres ikke øvrige tilpassinger for å muliggjøre flere utslippsfrie busser (for eksempel endring av bussklasse eller -lengde).
- Ruter ber om priser på klasse II, 15m hydrogenbusser*, som kan utløses med oppstart tidligst juli 2022. Formålet med en slik hydrogensatsning er å drive markedet til å utvikle det materiellet som løser våre utfordringer med å realisere utslippsfri regiontrafikk. Eller må dette være et tydeligere krav, for å kunne drive fram tilbud om denne busstypen?

*) kan også være batterielektrisk med hydrogen rekkevidde-forlenger

Alternativ 3b – samme krav som 3a, men med 15m klasse II elbuss istedenfor hydrogen

Tilbakemelding til Ruter

Ruter ber om tilbakemelding på disse alternativene, enten skriftlig før dialogkonferansen, eller på selve møtet. Hvilke alternativer er akseptable/realiserbare, gjerne begrunnet med hvorfor. Eller bør noen av dem endres, for å oppnå den ønskede effekten?

**) linjene:

Linje (TID)	Linje (gml.)	Frekvens (avganger/t) (Rush/dagtid)	Linje-lengde gammel max (km)	Linje- lengde ny max	Trasé
120	361	'4/4	22	12	Grorud T-Stovner-Lørenskog st.-Lørenskog sentrum-Skåreråsen-Nesåsen
125	415/417	'4/0	20	12	Helsfyr-Motorveien-Lørenskog sentrum-Skåreråsen-Nesåsen
300/300E	418	'6+6/6	22	22	OSBU-Motorveien-Lørenskog sentrum-Ahus-Blystadlia
310	872 (1)	'2/2	24,5	19	Vallerudtoppen-Triaden-Lørenskog sentrum-Ahus-Fjerdingsby(-Lillestrøm)
315	872 (2)	'2/2		13	Vallerudtoppen-Røykås terrasse-Triaden-Lørenskog sentrum-Fjellhamar-Ahus

samt 395-397 (tidl 801-803) i Nittedal, som kjøres med ca 10m midibuss